

سیرتاریخی
درآمدی بر
امربه معروف و نهی ازمنکر
در اسلام

نام کتاب	درآمدی بر سیرتاریخی امریه معروف و نهی از منکر در اسلام
نویسنده	محمود لطیفی
ویراستار	محمد رضا احمدی
ناشر	چلچراغ
چاپ	دیجیتال
نوبت چاپ	اول - ۱۳۹۹
تیراژ	۱۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۷۰۵-۱۱۸
قیمت	۱۵۰۰۰۰ ریال

سرشناسه : لطیفی، محمود، ۱۳۳۱ .

عنوان : درآمدی بر سیرتاریخی امریه معروف و نهی از منکر در اسلام/ محمود لطیفی؛ به سفارش ستاد امریه معروف و نهی از منکر، پژوهشکده امریه معروف و نهی از منکر.

مشخصات نشر: قم: نشر چلچراغ، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۳۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۰۵-۱۱۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص ۲۳-۳۷؛ همچنین به صورت زیرنویس

موضوع: امریه معروف و نهی از منکر

موضوع: Enjoining what is good and prohibiting what is evil*

موضوع: امریه معروف و نهی از منکر -- جنبه های قرآنی

موضوع: Qur'anic teaching -- Enjoining what is good and prohibiting what is evil*

موضوع: امریه معروف و نهی از منکر -- احادیث

موضوع: Hadiths -- Enjoining what is good and prohibiting what is evil*

شناسه افزون: ستاد امریه معروف و نهی از منکر. پژوهشکده امریه معروف و نهی از منکر.

رده بندی کنگره: ۹۳۹۹ د ۴۵۱/۶ bp ۲۲۶/۴

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۷۵

شماره کتابشناسی ملی: ۹۹۸۴۳۷۵

ستاد امریه معروف و نهی از منکر
پژوهشکده امریه معروف و نهی از منکر

فهرست

۶	مقدمه پژوهشگر
۸	مقدمه
۱۰	چیستی امریه معروف و نهی از منکر
۱۶	فرضتین در فراز و فرود تاریخ
۲۱	امریه معروف و نهی از منکر از منظر گرایش‌ها و مذاهب
۲۵	امریه معروف و نهی از منکر در منابع مکتوب
۳۵	منابع

مقدمه پژوهشکده

امر به معروف و نهی از منکر از جمله واجبات دین اسلام است که نقشی تعیین کننده در ارتقاء مسئولیت پذیری و کنترل و نظارت جامعه اسلامی دارد. گستره مفهومی و سویه های عینی و کاربردی آن از چنان وسعتی برخوردار است که پرداختن به تمام آنها به مثابه پرداختن به ساختار اجتماعی و حاکمیتی اسلام است. واکاوی سیر تطور فقهی و کلامی امر به معروف و نهی از منکر در حیات اجتماعی اسلام نمایان کننده قابلیت ها و ظرفیت های نهفته در آن است. از این رومی توان بیان داشت که سیر تاریخی امر به معروف و نهی از منکر با

فهم آن در آمیخته و ارتباطی تنگاتنگ دارد. کتابچه «در آمدی بر سیر تاریخی امر به معروف و نهی از منکر» اولین اثر از مجموعه آشنایی تاریخی با امر به معروف و نهی از منکر است که با هدف آشنایی اجمالی با سیر تاریخی امر به معروف و نهی از منکر در منابع دینی، توسط حجت الاسلام والمسلمین محمود لطیفی به نگارش در آمده است. امید است تکمیل این مجموعه گامی موثر در راستای شناختن این دو فریضه مرقی باشد.

مدیر پژوهشکده

حجه الاسلام والمسلمین دکتر عباسعلی امیری

مقدمه

امر به معروف و نهی از منکر که در بیش از سی آیه قرآن کریم به صراحت بر آن تأکید شده، ریشه در مطالبه فطری دارد. هر فردی در درون خود انتظار دارد تا افراد دیگر همان کاری را که بایسته است، انجام دهد و این امر همان معنای گسترده از امر به معروف و نهی از منکر است که دامنه آن از دعوت و هدایت تا جهاد و اجرای حدود را شامل می شود. بحث امر به معروف و نهی از منکر در کتب فقهی همنشین با مباحث جهاد است. مطالبه گری چه در معنای عام و چه به معنای خاص وظیفه اولیه حکومت دینی و به تعبیر حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام غایت و هدف نهایی دین و شریعت است.^۱ پرسش اصلی در این باب این است که اصل فراگیر که سویه های فردی، اجتماعی و حاکمیتی دارد، از چه جایگاهی در باور مذاهب اسلامی و در منابع مکتوب دارد؟

با بررسی کتاب های کلامی، تفسیری، فقهی و تاریخی

سیره مسلمانان با دورویکرد درباره امر به معروف و نهی از منکر مواجه می شویم. یک رویکرد آن را از اصول دین شمرده و در برخی موارد دستاویز اعتراض های سیاسی و نافرمانی مدنی قرار داده اند و رویکرد دیگر امر به معروف و نهی از منکر را محدود به مطالبات فرعی، فردی و اخلاقی کرده اند. در بین اکثریت مسلمانان اهل سنت - سبقه کلامی امر به معروف و نهی از منکر با افول تفکر معتزله خاموش شد و به جای آن مباحث فرعی و اخلاقی (مدیریت شهری) در ذیل عنوان حسبه جای گرفت و کتاب های ارزشمندی در این زمینه تدوین گردید. لازم به ذکر است که اقلیت زیدیان ضمن اینکه بحث را در کتب کلامی شان آورده اند، جزو اولین نویسندگان حسبه و احتساب اند. شیعیان اثنی عشری در آغاز با تأثیر از کلام معتزله همچون زیدیان - مدتی موضوع را در کتب کلامی طرح کردند، ولی به تدریج آن را به صورت کتابی مستقل از کتاب های فقهی و یا بابی از کتاب جهاد قرار دادند. علی رغم کوشش ها در این زمینه باید گفت هیچ گاه و نزد هیچ یک از مذاهب اسلامی این دو فریضه مهم جایگاه واقعی خود را نیافته است.